

Beroepsethiek

Informatie voor cliënten

U kunt naar een psycholoog gaan voor hulp, advies en begeleiding bij persoonlijke problemen. Ook kan door een psycholoog psychologisch onderzoek verricht worden bij een sollicitatie, bij een juridisch conflict of bijvoorbeeld om de ontwikkeling van een kind te onderzoeken. Sommige psychologen verrichten weer andere werkzaamheden, zoals het geven van trainingen.

Het NIP vindt dat het werk van psychologen van goede kwaliteit moet zijn en aan bepaalde normen moet voldoen. Daarom heeft het NIP onder andere een beroepscode opgesteld. In de beroepscode staan de eisen vermeld die aan het werk van een psycholoog worden gesteld. Psychologen die lid zijn van het NIP moeten zich houden aan deze beroepscode. De hele beroepscode, en ook toelichting hierop, is te lezen op internet: www.psynip.nl > NIP Algemeen > Beroepsethiek. De brochure *Beroepsethiek voor psychologen: Beroepscode 2007* kunt u ook bestellen bij het NIP (zie *Publicaties*).

De beroepscode is gebaseerd op de volgende vier basisprincipes: de psycholoog moet zich *integer*, *respectvol*, *deskundig* en *verantwoordelijk* gedragen. In de beroepscode staan richtlijnen en gedragsregels die zijn afgeleid van deze basisprincipes. Een psycholoog die lid is van het NIP moet zich aan deze regels houden. Als u te maken krijgt met een psycholoog die is aangesloten bij het NIP heeft u op grond van de beroepscode bepaalde rechten.

In dit informatieblad worden enkele belangrijke regels uit de beroepscode kort samengevat. Het betreft niet de hele beroepscode, maar een verkorte weergave van regels die vooral voor cliënten van belang zijn. Aan onderstaande beschrijving kunnen geen rechten worden ontleend. De volledige tekst staat in de beroepscode zelf. Verder wordt opgemerkt dat de hierna volgende informatie betrekking heeft op cliënten van zestien jaar en ouder. In de beroepscode leest u wat bepaald is voor jongere cliënten.

Onderwerpen uit de Beroepscode waarmee u te maken kunt krijgen

Toestemming

- Een cliënt maakt vrijwillig gebruik van de dienstverlening door een psycholoog. Zonder toestemming van de cliënt kan de psycholoog iemand niet als cliënt aannemen.
- Op deze regel zijn uitzonderingen, bijvoorbeeld wanneer een opdracht door de rechter gegeven wordt.

Informatie

- De psycholoog geeft de cliënt van tevoren informatie over wat hem/haar te wachten staat en over zijn/haar rechten.
- De psycholoog geeft de cliënt van tevoren informatie over de kosten.

Geheimhouding

- De psycholoog is verplicht tot geheimhouding. Alle gegevens over de cliënt moeten vertrouwelijk worden behandeld.
- Als echter opdracht gegeven is om een rapport te maken, is de psycholoog niet vanzelfsprekend de enige die de gegevens over de cliënt te zien krijgt. Het rapport gaat naar de opdrachtgever, tenzij de cliënt hiertegen zelf bezwaar maakt. Een rapport mag alleen ter beschikking worden gesteld aan de instantie die de opdracht heeft gegeven, niet aan anderen (zie ook 'Rapport').
- Er kunnen nog andere uitzonderingen zijn op de plicht tot geheimhouding, bijvoorbeeld bij een beslissing door de rechter.

Nabespreking

- Bij een onderzoek heeft de cliënt recht het onderzoek na te bespreken met de psycholoog.

Dossier

Als u cliënt bent bij een psycholoog, dan bewaart de psycholoog gegevens over u in een dossier. In het dossier worden onderzoeksgegevens bewaard, en bij hulpverlening ook gegevens over het verloop van de hulpverlening.

- De cliënt heeft het recht het eigen dossier in te zien.
- In de gezondheidszorg is de psycholoog door de wet verplicht het dossier tien jaar lang te bewaren. Verder geldt dat een dossier niet langer bewaard wordt dan nodig is voor het doel waarvoor het is opgesteld.
- De psycholoog vernietigt het dossier als de cliënt daar schriftelijk om vraagt. Op deze regel zijn uitzonderingen, bijvoorbeeld als het dossier via een opdracht door de rechter tot stand is gekomen.

Gegevensverstekking

- De psycholoog mag in het algemeen alleen gegevens uit het dossier doorgeven aan anderen als de cliënt daarvoor van tevoren schriftelijk toestemming heeft gegeven. Voor het doorgeven van gegevens aan bijvoorbeeld de huisarts is toestemming van de cliënt nodig.
- Gaat het echter om het doorgeven van gegevens binnen een team van behandelaars dan is daarvoor geen afzonderlijke toestemming van de cliënt nodig.
- Ook voor het sturen van een rapport aan de opdrachtgever is geen afzonderlijke toestemming nodig (zie 'Rapport').
- Er zijn nog andere uitzonderingen waarbij toestemming van de cliënt niet nodig is.

Rapport

- De cliënt heeft het recht een psychologisch rapport te lezen, vóórdat het naar de opdrachtgever wordt verstuurd.
- In het rapport moet niet méér staan dan nodig is voor de beantwoording van de vraag waar het om gaat.
- De cliënt heeft het recht *feiten* die niet kloppen in het rapport te verbeteren.
- De cliënt heeft het recht te verbieden dat het rapport naar de opdrachtgever gaat. Als de cliënt er dus op tegen is dat de opdrachtgever het rapport te zien krijgt, mag de psycholoog het rapport niet naar de opdrachtgever sturen. Dit geldt niet bij een onderzoek waarbij de psycholoog door de wet verplicht is te rapporteren.
- Gaat het rapport naar de opdrachtgever, dan is de psycholoog, als de cliënt erom vraagt, verplicht een kopie van het rapport aan de cliënt te geven.

De regels in de beroepscode zijn zo precies mogelijk opgeschreven, toch kan het voorkomen dat in een bepaalde situatie niet direct duidelijk is of een regel van toepassing is. Bij onduidelijkheid kunt u het NIP-bureau bellen tijdens het telefonisch spreekuur beroepsethiek (zie hieronder).

Als u niet tevreden bent over de dienstverlening door de psycholoog is het raadzaam hierover eerst met de psycholoog zelf te praten en te proberen tot een oplossing te komen. Komt u er samen niet uit, en bent u van mening dat de psycholoog zich niet aan de beroepscode heeft gehouden, dan heeft u de mogelijkheid een klacht tegen de psycholoog in te dienen bij NIP. Dit is alleen mogelijk als deze lid is van het NIP.

Publicaties

Brochure *Beroepsethiek voor psychologen: Beroepscode 2007*, te bestellen door overmaking van € 5 (voor NIP-leden) of € 7 (voor niet-leden), onder vermelding van 'beroepsethiek' op Postbanknummer 378802 van het NIP.

De volledige beroepscode is ook in te zien op internet: www.psynip.nl > NIP Algemeen > Beroepsethiek.

Folder *U overweegt een klacht in te dienen tegen een psycholoog*, gratis aan te vragen bij het NIP-bureau op telefoonnummer (020) 410 62 22.

Spreekuur beroepsethiek

Mw. mr. Rosalinde Visser

dinsdag en donderdag van 10.00 uur tot 13.00 uur.